

Kitabu cha Ayubu

Kikao cha 16: Mazungumzo Mzunguko wa 3, Ayubu 22-27

Na John Walton

Huyu ni Dk. John Walton na mafundisho yake juu ya Kitabu cha Ayubu. Hiki ni kipindi cha 16, Dialogues Cycle 3, Ayubu 22-27.

Utangulizi wa Mzunguko wa 3 wa Mazungumzo [00:26-00:46]

Sasa tuko tayari kuingia katika Mzunguko wa 3 wa mazungumzo. Mzunguko wa 3 ni mfupi zaidi kwani hoja nyingi zinaisha. Katika mzunguko huu, Sofari haongei kabisa, na Bildadi ana hotuba fupi sana. Kwa hivyo, tuna maudhui machache katika mazungumzo yenyewe.

Mistari Migumu: Ayubu 22:2-3 [00:46-6:32]

Tuna, hata hivyo, kuwa na aya kadhaa ngumu sana kushughulikia na kwa hivyo tutashughulikia mambo ya kiufundi kwanza na kujaribu kusuluhisha kabla ya kuendelea na muhtasari. Ya kwanza iko katika sura ya 22, aya ya 2 na 3. Hapa tuko mwanzoni kabisa mwa hotuba hii ya mwisho ya Elifazi. Biblia ya NIV inatafsiri, "Je, mtu anaweza kuwa na manufaa kwa Mungu? Je, hata mtu mwenye hekima anaweza kumfaa? Je! Mwenyezi angempa furaha gani ikiwa wewe ungekuwa mwadilifu? Je! Angefaidika nini ikiwa njia zako hazina lawama?"

Nitaangalia tafsiri mbalimbali na wafasiri, ambazo zinaonyesha tofauti kubwa ya tafsiri. Kwa hiyo, mifano michache, Norman Habel anasema, "Je, shujaa anaweza kuhatarisha El? Au mwenye hekima, anaweza kuhatarisha Yule wa Kale? Je, ni neema kwa Shaddai ikiwa wewe ni mwadilifu, au ni faida yake ikiwa unakamilisha njia zako? Hartley anatafsiri, "Je! Je, ni mali gani kwa Shaddai kwamba huna hatia au faida unayodai kuwa njia zako hazina lawama? Tafsiri ya Cline . Je! Mwanadamu anaweza kuwa na faida kwa Mungu? Je! hata mwenye hekima anaweza kumfaa? Je! ni faida kwa Mwenyezi ikiwa

wewe ni mwadilifu? Je, atafaidika ikiwa mwenendo wako hauna lawama?" Unaweza kuona tu kati ya hizo kwamba kuna tofauti kubwa.

Kulingana na michache ya mifano mingine ya aina hiyo hiyo ya sintaksia katika Kitabu cha Ayubu. Kuna sintaksia changamano sana katika aya hizi. Na kwa kuzingatia sintaksia kutoka kwa aya zingine zinazoanza kwa njia ile ile na inaweka muundo sawa.

Nina pendekezo tofauti la kutoa. Mistari mitatu ambapo muundo huo hutokea: Ayubu 13:7, Ayubu 21:22, na Ayubu 22:2, ningeitafsiri hivi: "Je! Huyu ni mpatanishi mwenye hekima anayetumikia kwa niaba ya Mungu. Je, mpatanishi kama huyo aweza kumletea mwanadamu manufaa yoyote? Kisha unaweza kuona kwamba ni tofauti kidogo. Ayubu 34:9 inaonyesha kwamba neno "*gever*," ambalo mengi kati ya haya yametafsiriwa kuwa "mtu" ingawa Habeli alilitafsiri kama "shujaa," Ayubu 34:9 inaonyesha kwamba lazima liwe lengo badala ya mada, na hiyo kwa kweli ni mojawapo ya tofauti kuu kati ya tafsiri yangu na nyinginezo. Niliweka "mpatanishi mwenye hekima" kama somo la sentensi ya kwanza, tafsiri ya neno la Kiebrania, *maskil*, ambalo katika maandishi ya Kiebrania na katika tafsiri nyingi hutokea katika mstari wa pili. Lakini tena, aya hizi nyingine nilizoelekeza kuonyesha sababu ya kutumia hilo hata kama somo la mstari wa kwanza. Nimetoa kitenzi *sakan* "fanya wema wowote." "Je, inaweza kufanya lolote nzuri?" Na sijasema Mungu ni kitu cha moja kwa moja au kisicho cha moja kwa moja, kama vile manufaa kwa Mungu. Nimemuondoa kisarufi hatua moja zaidi kutoka kwa kitendo ambacho ni "kwa niaba ya Mungu." Na tena, kuna sababu ya kufanya hivyo kulingana na aya zingine nilizotaja. Uamuzi unaotokana na matukio mengine mawili hutusaidia kutoa mstari huu kulingana na jinsi tunavyopata sintaksia imewekwa katika maeneo mengine katika Kitabu cha Ayubu.

Kinyume na tafsiri nyinginezo zilizotafsiri kitenzi katika mstari wa kwanza katika mstari wa 3, kama tu "kuwa mwadilifu" au "usiwe na hatia," nimeitafsiri "kujihesabia haki" kwa ushahidi wa Ayubu 40 mstari wa 8, ambapo Ayubu alishtakiwa na Mungu kwa kujihesabia haki. Umbo la qal la kitenzi *sadak* pia linatumika kwa uthibitisho mara nyingi katika kitabu cha Ayubu. Kwa mfano, 11.2 na 13.8. Hatimaye, kitenzi cha mwisho katika

22.3, umbo la Hiphil la mizizi hadi *tam* ni changamoto. Tafsiri zilizo hapo juu zinaichukulia kama kivumishi kinachoonyeshwa kama ukweli "kutokuwa na lawama," au kama "dai la kutokuwa na lawama," au hata kama kitenzi "kukamilisha njia zako." Ni aina ya maneno katika Hiphil ambayo hutokea mara nane tu. Tafsiri yangu ya "toe hesabu kamili ya njia zako" inatokana na uchunguzi kwamba katika miktadha mingine mingi, inahusu kulipa au kutoa hesabu ya kitu fulani. Kumbuka, hasa 2 Wafalme 22:4. Kwa hivyo tena, kwa kuzingatia hali hizo zote za kisarufi na kisintaksia, nimeitafsiri, "Je, mpatanishi mwenye hekima anaweza kufanya lolote jema." Hebu nifanye hivyo tena, "Je, mpatanishi mwenye hekima anayetumikia kwa niaba ya Mungu anaweza kufanya wema wowote kwa mwanadamu? Je, mpatanishi kama huyo anaweza kuleta manufaa yoyote ya kibinadamu? Je, Mungu atajibu kwa upendeleo unapojihesabia haki? Je, kutakuwa na faida unapotoa hesabu kamili ya njia zako?" Hii inaleta mantiki nyingi katika muktadha wa hoja ambazo zimetolewa katika kitabu na tena, na aina ya matumizi ya sintaksia na msamiati tunayoona katika maeneo mengine.

Mistari Migumu: Ayubu 26:7 [6:32-13:36]

Mstari ambao ninataka kuutilia maanani ni Ayubu 26:7; NIV inaifasiri, "Yeye hutandaza mbingu za kaskazini juu ya nafasi tupu, anaisimamisha dunia pasipo kitu." Inafaa kuzingatia kwa sababu baadhi ya viongozi wamekitazama kifungu hicho cha maneno cha mwisho, "kuisimamisha dunia pasipo na kitu," na wamefikia hitimisho kwamba kwa namna fulani katika Kitabu cha Ayubu, wanajua kuhusu dunia, namna tu ya kuning'inia kwenye obiti, iliyoshikiliwa na mvuto na nguvu ya katikati na mambo hayo yote, ambayo nadhani ni mawazo yasiyo na akili kwamba kitabu kinachukulia hivyo au kutarajia. Kwa kweli hailingani na neno. Kwa hiyo, hebu tuangalie kwa haraka.

Katika sehemu ya kwanza ya mstari, "hueneza anga ya kaskazini." Neno la kaskazini ni *zaphon*. Ni neno la kawaida la Kiebrania kwa kaskazini. Lakini pia inarejelea Mlima Zafoni, mlima wa Kanaani ambapo miungu ilikaa. Umuhimu wake, kwa hiyo, haupo katika mwelekeo wake na pointi za dira bali katika matumizi yake kama marejeleo ya

mlima mtakatifu unaojulikana katika maandiko nje ya Israeli. Hata katika Israeli, baadhi ya Zaburi hufanya hivyo pia. Kwa hivyo, Zaphon ni zaidi ya mwelekeo hapa. Ikiwa tunaielewa kama inarejelea mlima wa ulimwengu, mlima wa ulimwengu una misingi yake katika ulimwengu wa chini na urefu wake mbinguni, na baraza la kimungu linakutana kwa urefu wake. Ni mahali pa kukutania mbingu na dunia na mahali pa kukutania miungu na hivyo makao yao - mbinguni. Kwa hivyo, ninachukua Zaphon basi kama kumbukumbu ya aina hiyo. Kitenzi "anatandaza Zafoni." "Inaenea" ni *noti*, neno la Kiebrania ambalo linapendekeza kwamba anazungumza juu ya mbingu kwani kitenzi hiki kawaida huchukua mbingu kama kusudi lake katika maandishi ya kibiblia ya kosmolojia. Sasa, anaeneza kitu cha mbinguni, Zaphon, juu ya nafasi tupu. Neno "nafasi tupu" ni *tohu*. Inajulikana kutoka kwenye Mwanzo 1:2 *tohu vabohu* "isiyo na umbo na utupu," na katika Mwanzo 2 na katika matukio mengine 30-pamoja ambayo tunapata ya neno, inarejelea kile ambacho hakipo kwa maana kwamba hakijaamriwa kuwa hakifanyi kazi. Na kwa hivyo, hii ni ulimwengu usio na amri. Kwa hivyo, wazo kwamba Mungu anaeneza Zafoni ya mbinguni juu ya *tohu*, juu ya kile ambacho hakipo. Kinachojulikana kama kutokuwepo ni maji ya ulimwengu. Najua tunafikiri kuwa kuwepo kunahusiana na nyenzo, lakini hawakuwa katika ulimwengu wa kale. Waliamini kwamba kuwepo kulihusiana na kazi na utaratibu. Kwa hivyo, nyenzo ambazo tunahukumu nyenzo zinaweza pia kuwa hazipo. Walizingatia bahari kuwa haipo; waliona majangwa kuwa hayapo kwa sababu hayakuamriwa katika ulimwengu wa binadamu na kufanya kazi kwa ajili yao. Kwa hivyo hapa, wazo la kwamba Zafoni imetandazwa juu ya *tohu* ni dalili ya maji ya ulimwengu juu katika maji yasiyokuwapo, yasiyofanya kazi, na yasiyoagizwa juu ya maji ya ulimwengu ambayo mbingu zilitandazwa juu yake, taz. Zaburi 104:2, 3.

Tohu katika mstari wa kwanza inafanana na kishazi cha kipekee *velema* katika mstari wa pili. Hilo ndilo neno ambalo, tena, NIV hutafsiri kama "chochote." Hapa ndipo mahali pekee neno hili hutokea, na bila shaka, hiyo inafanya kuwa hali ngumu sana kwetu. Kawaida tunaamua maana ya maneno kwa matumizi yao. Ikiwa hatuna mifano mingine ya matumizi, tunatatizwa katika kujaribu kuelewa maana ya neno. Wazo

kwamba nafasi yake isiyo na maana, ambayo ni mahali ambapo dunia imesimamishwa itakuwa ya kubadilika. Hakuna mtu katika ulimwengu wa kale au Biblia ya Kiebrania anayejua lolote kuhusu mambo hayo. Tena, kwa maana ya Kimisri ya kutokuwepo, inahusu kile ambacho hakina kazi au utaratibu. Kitenzi katika kifungu hiki cha pili ni kitenzi *talach* ambacho kinamaanisha "kusimamisha." Mara nyingi inahusu aina ya utekelezaji, kunyongwa mtu. Ni afadhali kutafsiriwa kuwa kusimamishwa, kwani wangemtundika mtu kwenye kachumbari au kitu cha aina hiyo au mti. Inatafsiriwa vyema zaidi "kusimamishwa" na sio "kuisha."

Hata neno "dunia" katika sentensi hii sio moja kwa moja. Tungefikiri hiyo itakuwa rahisi. Lakini katika visa vichache, katika Biblia ya Kiebrania na katika lugha za kale za Mashariki ya Karibu, ilirejelea pia ulimwengu wa chini. Kwa hivyo hapa nadhani *eretz* inapaswa kuwa kumbukumbu sio kwa ardhi yenyewe bali kwa ulimwengu wa chini. Kwa hivyo tunayo *tohu* katika mstari wa kwanza na *belema* katika pili ambayo inaelezea kutokuwepo, ambayo ni maji ya cosmic, ambayo tunajua tuna maji ya cosmic juu na maji ya cosmic chini.

Tuna Zaphon, ambayo inazungumza juu ya ulimwengu hapo juu. Na tunayo *eretz*, ambayo inazungumza juu ya eneo hapa chini. Kwa hivyo, utoaji wangu ungekuwa "mbingu imetandazwa juu ya kutokuwepo kwa ulimwengu, dunia imesimamishwa kwa kutokuwepo." Kwa hivyo, unapata maji juu na maji chini.

Mistari hii miwili ambayo tumezungumzia ni mifano tu ya matatizo ambayo tunakabiliana nayo katika Kitabu cha Ayubu. Tunapofungua tafsiri ya Kiingereza, mara nyingi tunakuwa na wazo hili kwamba kwa namna fulani kila kitu kimefanyiwa kazi na kwamba maandishi yanaeleweka. Lakini haswa katika Biblia ya Kiebrania, sio lazima iwe hivyo. Bado kuna maneno mengi ambayo yanaleta matatizo kwetu, au ambayo maana zake hazijulikani, au labda ambazo maana zake zinajulikana kwa ujumla, lakini nuances kamili ni vigumu kunasa katika maneno ya Kiingereza. Tunakumbana na matatizo ya sintaksia, hasa katika matini za kishairi. Na hivyo, tunakabiliwa na matatizo mengi; wafasiri hufanya wawezavyo, wafasiri hujaribu kuangazia yote. Unajua, kila mtu

anafanya kazi pamoja ili kujaribu kupata ufahamu bora wa maandishi iwezekanavyo. Kitabu cha Ayubu, kama nilivyotaja, ni kigumu sana. Na hivyo, sisi kupata matatizo haya kama vile mbili kwamba tumekuwa tu zilizotajwa.

Mkakati wa Balagha wa Mzunguko wa 3 [13:36-13:53]

Kwa hivyo, kwa bahati nzuri, katika kiwango kingine cha ufahamu, tunaweza kuangalia mkakati wa balagha na maana ya jumla ya mzunguko, mzunguko wa mazungumzo, na kupata wazo nzuri la kile kinachoendelea ingawa aya kadhaa bado zinatupa shida.

Mzunguko wa 3: Jibu la Elifazi na Ayubu [13:53-16:33]

Kwa hivyo, wacha tufanye muhtasari wa hoja za mzunguko wa tatu. Elifazi, bila shaka, ndiye msemaji mkuu kwa marafiki. Yeye kimsingi ana wazo la mazungumzo yako yote ya mpatanishi; kumbuka, Ayubu ametangulia kutaja haya, mpatanishi, wakili, *goel*, mkombozi, maneno yako yote ya mpatanishi na kusikilizwa ni bure. Ni skrini ya moshi. Hakika Mungu anajua matendo yako maovu ya udhalimu. Umepata unachostahili. Na mimi, kwa moja, ninafurahiya. Hatua yako bora ni kuanza kusikiliza, na kuacha mabishano. Unapofanya hivyo, hebu fikiria faida na kibali utafurahia tena. Sasa angalia mtazamo wa kawaida wa Elifazi katika kurudisha vitu vyako. Hapa, bado ni ngumu kumchukulia kama rafiki. Haya ni maneno makali sana. Yeye si mpole tena; kama aliwahi kuwa hivyo, yeye si mpole tena kwa Ayubu. Kwa hiyo, Elifazi anaenda ndani zaidi na zaidi, katika mashtaka yake.

Ayubu hata hafikirii kwa Elifazi kufupisha kauli yake: Laiti ningempata Mungu, ninawazia jinsi jambo hilo lingekuwa, lakini halina tumaini. Mimi sina hatia, na yeye anajua. Ni hali ya kuogofya kama nini. Kwa nini Mungu hafanyi kitu kuhusu fujo hii? Watu dhalimu hufanya chochote wanachotaka bila uwajibikaji wowote. Watu maskini wanaojaribu kujitafutia riziki wanateseka chini ya udhalimu wao usiodhibitiwa. Wahalifu

wanaendelea na biashara zao bila kizuizi, lakini bado nina hakika kwamba hakuna wakati ujao kwa watu kama hao. Uovu wao utawapata hatimaye.

Ona kwamba Ayubu bado anashikilia kanuni ya kulipiza kisasi, na bado anajaribu kuufanya ulimwengu uwe na maana na kanuni ya kulipiza kisasi, lakini anatambua kwamba hali yake mwenyewe, uzoefu wake mwenyewe, hauungi mkono kanuni hiyo vizuri sana. Kwa hiyo ushauri wa Elifazi, tubu, urejeshwe, na uende kwenye mzunguko wa mihadhara. Ninasema hivyo kwa uwazi kidogo kwa sababu kimsingi anawasilisha wazo: Kisha unaweza kumwambia kila mtu jinsi Mungu amefanya kazi katika maisha yako. Kwa hivyo, nenda kwenye mzunguko wa mihadhara. Jibu la Ayubu: Angalia karibu nawe. Ni nani anayeweza kujifikiria wakati ulimwengu uko nje ya usawazishaji? Kwa hiyo, hivyo ndivyo mabadilishano ya Elifazi na Ayubu yanavyokwenda.

Mzunguko wa 3: Jibu la Bildadi na Ayubu [16:33-18:04]

Sasa, Bildadi anaruka ndani kwa mistari michache tu na kimsingi kukumbuka hekima ya nyakati; huyo ni Bildadi. Mungu ni mkuu mno. Wanadamu wana kasoro za asili na haijalishi hata hivyo. Asante, Bildadi.

Jibu la Ayubu kwa Bildadi: Msimamo wako ni wa kipuuzi na haushawishi kabisa.

Umerejea kwa Mungu akiweka utaratibu, lakini hujaanza kufahamu ukuu wa kazi ya Mungu. Lakini kwa mpangilio wote ambao ameweka katika ulimwengu, hapa ndipo mstari wa 26 unapoingia; hajaleta chochote ila machafuko katika maisha yangu.

Walakini, nitafuata ushauri ambao nyote mmetoa. samahani; ngoja nipate hilo sawa.

Walakini, sitawahi kufuata ushauri ambao nyote mmetoa. Haki yangu ndiyo yote niliyo nayo. Nitang'ang'ania mpaka mwisho. Mmekuwa adui zangu na, kwa hiyo, adui za Mungu. Kwa hivyo, sote tunajua kitakachokuandalia.

Kwa hivyo, kuunganisha ushauri wa Bildadi: kukabiliana na ukweli ambao utamaduni unaujua vyema zaidi. Jibu la Ayubu: Nguvu kuu za Mungu zimeleta utaratibu katika ulimwengu lakini si kwa maisha yangu. Mimi ni mwathirika wa Mungu, nawe utakuwa pia. Hapa nasimama na haki yangu tu kung'ang'ania. Mtazamo wa kifalsafa na azimio la mfululizo huu wa hotuba hutegemea kama Ayubu atakubali dhambi au la. Hivyo ndivyo

mzunguko mzima wa mazungumzo ulivyokuwa. Elifazi anafafanua mashtaka yake, ambayo Ayubu anakanusha kwa uthabiti.

Rudi kwa Mashitaka ya Mshindani [18:04-19:24]

Kumbuka kwamba tangu mwanzo wa kitabu, changamoto iliyokuwa mezani ilikuwa kwamba Ayubu angemlaani Mungu usoni mwake? Ni swali la kama kuna haki isiyopendezwa. Tumezungumza kuhusu wazo kwamba Ayubu anahitaji kudumisha uadilifu wake, haijalishi ni kitu gani kingine anachopata kuwa sawa au kibaya kuhusu Mungu au kuhusu ulimwengu, au kuhusu mtazamo wake wa hali yake mwenyewe au jinsi anavyotathmini uzoefu wake, haijalishi jinsi yoyote kati ya hayo yanavyoenda, mradi tu anadumisha uadilifu wake, kwamba haki yake ni juu ya haki, si kuhusu faida basi mashtaka ya Mpingaji yataondolewa.

Marafiki na mke wanakumbuka kuwakilisha msimamo huo, wakimvuta Ayubu kuthamini vitu vyake badala ya uadilifu wake. Ayubu amekataa kabisa njia hiyo ya kufikiri.

Hitimisho la Sehemu ya Mazungumzo [19:24-21:02]

Hiyo ina maana kwamba kwa kweli tunafikia hitimisho kuu katika sura ya 27:1 hadi 6. Haya yako katika maneno ya mwisho ya Ayubu, na niliyafupisha tu, lakini tuyasome kwa sababu ni muhimu sana kwa jinsi sehemu ya mazungumzo inavyoisha. Kwa hakika nitaanza katika 27:2 “Hakika kama Mungu aishivyo, aliyeninyima haki, Mwenyezi, aliyeyafanya maisha yangu kuwa machungu, maadamu nina uhai ndani yangu, pumzi ya Mungu puani mwangu, midomo yangu haitasema neno lolote baya, na ulimi wangu hautasema uongo. Sitisha kwa muda; anaongea uongo gani? Uongo anaouzungumza ungepatikana ikiwa angekubali kuwa ametenda dhambi, ikiwa angeungama dhambi ambayo hakuamini kuwa ameifanya.

Kwa hivyo, sitasema uwongo. "Sitakubali kamwe kuwa uko katika haki; hadi nitakapokufa, sitakataa uadilifu wangu." Tena, uadilifu huu tunaouzungumzia ni upi? Aya inayofuata. "Nitadumisha hatia yangu na sitaiacha kamwe; dhamiri yangu haitanilaumu maadamu ni hai." Ayubu anashikilia kutokuwa na hatia, yaani, kwamba

hajafanya chochote kustahili haya, kwamba yeye ni mwadilifu, na hiyo ndiyo maana yake, si mambo. Huo ndio uadilifu wake.

Kesi ya Mpinzani Imekamilika: Ayubu Alidumisha kutokuwa na hatia [21:02-21:43]

Hotuba hii, basi, kigingi hiki cha mwisho katika sehemu ya mazungumzo, huleta matibabu ya ubishi wa Challenger kwenye hitimisho. Katika hatua hii, kesi ya Challenger imekamilika, na amethibitishwa kuwa amekosea. Ayubu amedumisha kutokuwa na hatia chini ya mashambulizi makali zaidi, na amedumisha uadilifu wake, ingawa ameonyesha mawazo mengi mabaya njiani; kumbuka, Ayubu hayuko sawa. Hatoi mitazamo ifaayo kuhusu Mungu, lakini anadumisha uadilifu wake.

Sehemu kwa njia na Marafiki [21:43-22:17]

Anakataa ushauri wa rafiki yake. Anakataa kutafuta urejesho wa ufanisi wake kwa kukubali tu pendekezo lolote kwamba amefanya dhambi. Kwa hivyo, katika hatua hii, tumefikia hatua muhimu katika kitabu. Mzunguko wa mazungumzo umekwisha ubishi wa Challenger umewekwa kando. Marafiki wamemaliza. Kwa kweli hawajahusika katika sehemu ya pili ya kitabu hadi mwisho, ambapo wametajwa tena.

Sehemu ya Mpito kwa Maongezi [22:17-22:49]

Hapa ndipo tunapohamia kwenye mpito wa sehemu ya hotuba, ambapo ni shutuma za Ayubu ambazo zitachukuliwa. Je, ni sera nzuri kwa watu waadilifu kuteseka? Lakini kabla hatujafikia hilo, tutakuwa na mpito unaopatikana katika wimbo wa hekima katika sura ya 28, na tutaendelea na hilo katika sehemu inayofuata.

Huyu ni Dk. John Walton na mafundisho yake juu ya Kitabu cha Ayubu. Hiki ni kipindi cha 16, Dialogues Cycle 3, Ayubu 22-27. [22:49]